

– Nei, ukulturen som har fått lov å utvikle seg over tid, er i stor grad skapt av industrien, sier han.

– Er industrien blitt mer opptatt av kvalitetsinformasjon?

– Regelverket vil føre til større vekt på faglig, god informasjon. All markedsføring av legemidler må være faglig begrunnet, og industriens kontakt med legene skal være av faglig karakter.

– Bør Legeforeningen innføre et sanksjonssystem overfor medlemmer som bryter regelverket, på samme måte som Legemiddelindustriforeningen?

– Ja, Legeforeningen bør ha et sanksjonssystem overfor sine medlemmer, men jeg tror man må bruke andre virkemidler enn bøter og økonomiske sanksjoner. Kanskje et kurs om samarbeidsreglene er et bedre alternativ? foreslår Helge Lund.

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforeningen.no

Litteratur

1. Helsinkideklarasjonen fra Verdens legeforening (www.legeforeningen.no/index.db2?id=2244) 1.6.2001.

2. Førde R. Ny versjon av Helsinkideklarasjonen. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2001; 121: 663.

3. Legeforeningens brev til leger på WONCA-kongressen (www.legeforeningen.no/index.db2?id=3332) 1.6.2001.

4. Retningslinjer for samarbeid mellom legestand og farmasøytisk industri (www.legeforeningen.no/index.db2?id=299) 1.6.2001.

5. Sundar T. Legemiddelindustrien lover ryddeaksjon mot smørekulturen. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119: 90–1.

6. Halvorsen P. Leger og legemiddelindustrien vil feie for egen dør. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119: 3052–3.

7. Henmo O, Hultgren J, Hafstad A, Enghaug P. Gransker flere hundre legeturer. *Aftenposten* (morgenutgave) 5.5.2001.

Leger er positive til gaver fra industrien

En ny studie fra USA viser at leger er positive til gaver fra legemiddelindustrien og mener at gavene ikke påvirker deres atferd.

Farmasøytisk industri i USA bruker om lag 5 milliarder dollar årlig på å besøke leger og sykehus. Dette utgjør omtrent 9 000 dollar per lege per år. I en fersk studie besvarte 105 av 117 (90 %) leger i utdanningsstillingen et spørreskjema om hvordan dette påvirker dem (1). En stor andel av legene som oppfattet gaver fra industrien som upassende, hadde mottatt slike gaver selv. De fleste legene (61 %) mente at industriens promotering ikke hadde innflytelse på deres egen forskrivning, mens bare 16 % mente at andre leger var like upåvirket som dem selv.

– Resultatene fra studien bekrefter funn som er gjort i andre undersøkelser. Det er et kjent fenomen at leger mener at de selv ikke påvirkes av markedsføring, samtidig som de tror at andre leger blir påvirket av den samme markedsføringen, sier overlege Olav Spigset ved Regionsykehuset i Trondheim.

Det finnes objektive data som viser at leger påvirkes av legemiddelindustriens markedsføring. Jo mer intensivt et legemiddel annonseres, desto større blir markedsandelen, og i jo større grad legen kjenner igjen en bestemt annonse, desto større er sannsynligheten for at han skriver ut det legemidlet som det annonseres for. Det er også en sammenheng mellom hvilke legemiddelfirmaer leger har kontakt med og hvilke legemidler de samme legene skriver ut.

– Det største problemet studien avdekker, er at leger tror at de ikke påvirkes av markedsføringen. Industrien har et legitimt behov for å informere om sine produkter, så den viktigste lærdommen av studien er at legene må bli klar over at man faktisk lar seg påvirke og tar hensyn til dette i sine kontakter med legemiddelindustrien, sier Spigset.

– Erlend Hem, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Steinman MA, Shlipak MG, McPhee SJ. Of principles and pens: attitudes and practices of medicine housestaff toward pharmaceutical industry promotions. *Am J Med* 2001; 110: 551–7.

Produktuavhengig legemiddelinformasjon skal samordnes

En arbeidsgruppe i Statens helsetilsyn har utredet forslag til nasjonale retningslinjer for medikamentbruk i Norge.

Arbeidsgruppens rapport ble levert til Sosial- og helsedepartementet 13. juni.

Gruppen har også sett på hvordan man kan samordne produktuavhengig legemiddelinformasjon.

– Ulike medisinske miljøer har forskjellige retningslinjer for medikamentbruk, noe som blant annet virker forvirrende på pasien-

ter så vel som på leger. Vi trenger en større bevissthet om dette og ønsker nasjonale retningslinjer, sier leder av arbeidsgruppen, Frode Forland i Statens helsetilsyn.

– Vi ønsker også å samle ressursene som offentlige og halvoffentlige instanser bruker på legemiddelinformasjon. Det offentlige bruker bare en brøkdel av hva legemiddelindustrien gjør, men ved å koordinere og samle ressursene vil vi i større grad nå frem til legene, fortsetter han.

Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra Den norske lægeforening, Norsk

sykepleierforbund, Statens legemiddelverk, Statens institutt for folkehelse, Statens helseundersøkelser, Senter for medisinsk metodevurdering, Kommunenes Sentralforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.

– Ingrid M. Høie, *Tidsskriftet*
ingrid.hoie@legeforeningen